

Prevence (z *lat. praeventio, -ire* = předejít)

- znamená **soustavu opatření (preventivních)**, která mají předcházet nějakému **nežádoucímú jevu**, například: **nemocem, drogovým závislostem, zločinům, nehodám, neúspěchu ve škole, sociálním konfliktům, násilím, ekologickým katastrofám a podobně.**
- snaha předcházet zdravotnímu nebo sociálnímu narušení jedince

Prevence

- ve zdravotnictví
- v právu
- ve výchově
- v dopravě

Depistáž

- Aktivní, vědomé, cílené vyhledávání určitých rizik, nemocí, postižení jednoduchými vyšetřovacími metodami (ne testovými), které lze použít u velké skupiny populace.

Screening

- Vyšetřování za účelem vyhledávání rizik, nemocí, postižení v jejich časných stádiích, kdy se ještě výrazně neprojevují potíže a příznaky, a to **formou testů**.
- **Cílem screeningu** je brzké rozeznání nemoci, postižení v naději, že se včasným zásahem a péčí podaří snížit negativní důsledky. I když může screening vést k časnější diagnóze, ukazuje se, že ne pokaždé testy prospějí testované osobě.
- Nadměrná diagnóza, chybná diagnóza a vytváření falešného pocitu bezpečí jsou potenciálními **nežádoucí účinky screeningu**.

Cíle:

- ▶ **Předcházet** stavům sociální a hmotné nouze, nepříznivým sociálním událostem
- ▶ **Eliminovat** vzniku a šíření sociálně patologických jevů
- ▶ **Poskytovat** účinnou pomoc při výskytu poruch psychického, fyzického a sociálního vývoje
- ▶ **Předcházet zhoršování těchto** poruch, jejich recidívě, resp. odstraňovat důsledky sociálně-patologického vývoje

Prevence ve speciální pedagogice

- Zahrnuje 2 základní oblasti :
 - Prevenci postižení
 - Prevenci sekundárních důsledků postižení
- je součástí koordinované rehabilitační péče

Eugenika

(z řec. eu - dobře; genikos – rodový)

- nauka o zlepšování dědičného základu a vývoje
 - Eugenika negativní
 - Eugenika pozitivní

Stupně prevence:

○ **Primární prevence**

● **prevence orgánových postižení**

- je záležitostí především lékařskou (např. eugenika- nauka o zlepšování dědičného základu a vývoje)

● **prevence funkčních postižení**

- kvalita působících podnětů z prostředí (pozitivní působení)
- přiměřené množství působících podnětů
- intenzivní osvětová práce zainteresovaných odborníků

-
-
- **Sekundární prevence – zabránit**
 - nepříznivému vývoji u vzniklého postižení
 - vzniku případných sekundárních důsledků postižení
 - Hlavní oblasti tvoří :
 - včasná diagnostika
 - poskytnutí účinné pomoci

Komplexní přístup v diagnostice osob s postižením

- Lékařská diagnostika
- Psychologická diagnostika
- Sociální diagnostika
- Pedagogická diagnostika
- Speciálně pedagogická diagnostika

○ **Terciární prevence**

- odstranění nebo zmírnění již existujících sekundárních důsledků postižení
- popř. předcházení jejich dalšímu negativnímu vývoji.

Prevence sekundárních důsledků postižení a prevence funkčních defektů z vývojového hlediska

Rané dětství

- je ve vývoji člověka nejkritičtějším obdobím
- podle vytvořených vzorců nervových drah a jejich propojení se zpevňují vzorce vnímání i chování na celý další život
- nedostatek pozitivní citové vazby s matkou a později ostatními členy rodiny způsobuje závažné poruchy v jeho vývoji

Předškolní věk

- nápadné je odporování vůli druhých (negativismus)
- osvojuje si princip spravedlivého řádu a dospělého vnímá jako autoritu
- nedokáže se vyrovnat s nepřiměřenou odpovědností, vytýkáním „lží“, nejistým zázemím
- nevhodné přístupy mohou být příčinou tzv. obranných mechanismů
- důležité jsou modely chování, které může napodobovat

-
-
- Rozvíjí se svědomí a **dítě často experimentuje ve smyslu porušování a překračování pokynů a příkazů.**
 - **Je nutné pečlivě a trpělivě vysvětlovat jemné rozdíly mezi každodenními jevy.**
 - Projevuje se nepřiměřený vývoj sebevědomí.
 - Vytváření morálně-etického základu.

Mladší školní věk

- Období je charakterizováno jako „**období píle**“
- dítě si v něm **osvojuje vztah k práci** prostřednictvím plnění školních povinností
- **Novým citem je pocit méněcennosti**
- Časté negativní projevy - **školní fobie, záškoláctví, agresivita apod.**

starší školní věk

- **dítě nalézá vlastní místo mezi skupinou vrstevníků, a to v soutěži i v solidaritě**
- tendence **citově se odvracet od rodičů**
- nebezpečím tohoto období je ztráta místa ve vrstevnické skupině a „couvnutí“ do dětské závislosti na rodině

adolescence

- Nejpodstatnější otázky tohoto období jsou – **kdo jsem, kam patřím, čemu věřím, co hodlám podniknout ve svém životě apod .**
- Období budování dosud nezralého, ale už dospělého sebepojetí.
- **Jde především o kvalitativní proměnu vztahu mezi rodiči a dítětem , období častých krizí**